

Janez Pucelj:

Otroci se pogovarjajo o koledarju.

Prosinec — januar.

To se je izkazal Tone Grahut izglajenega in izlikanega moža: vsakomur na vidovski koledarski šoli je voščil »srečno in veselo novo leto«. In ker Tone Grahut ni kakšen cmeravec, je vsakomur stisnil roko, da je kar poskočil, a se vendar ni upal cmeriti, ker se zna Grahut iz cmeravcev tako lepo norčevati.

»Če voščimo novo leto s pobožno mislijo, je to kakor molitev, kakor tudi če voščimo dober dan ali dober večer s tako pobožno mislijo; ni samo prazna beseda ali olikan pozdrav. Tvoje voščilo pa je malo prehudo, da bi bilo molitev,« ga je poučil Selanov Jože, ki ga je Grahut s posebnim veseljem prav krepko stisnil, ker se drži tako lepo učeno.

»Krepka molitev!« odvrne Grahut.

»Zakaj pa pravimo novo leto?«

»Zato, ker se s tem dnem začne državno leto. Cerkveno leto pa se začne s prvo adventno nedeljo, ko se v adventu spominjamo stare zaveze, od božiča naprej pa spet do adventa pa Jezusovega življenja in življenja svete Cerkve.«

»Kako pa, da je potlej novo leto tako velik praznik, če nima nič opravka s cerkvenim letom?«

»Seveda ima opravka s cerkvenim letom, pa še veliko opravka ima! Kaj ni novo leto osmi dan po božiču? Kaj pa je bilo z Jezusom osmi dan?«

»Bil je en teden star!« se odreže Cilo.

»Ha, ha, seveda je bil! Ampak zato ni praznik. Osmi dan je pri obrezovanju dobil ime Jezus!«

»Jaz pa vem, kaj pomeni ime Jezus!« se ne more zdržati Lizika, da se ne bi pohvalila. »Jezus se pravi po naše, po slovensko, Odrešenik, Zveličar, ker nas je odrešil s svojo smrtjo na — —«

»No, kaj se pa pravi po slovensko Kristus, če veš?« jo izzivalno vpraša Bezlajka, tiho želeč, da bi ne vedela. Lizika obmolkne, si popravlja ovratnik, ki je docela v redu.

»Kristus se pravi Maziljenec, ker ga je sam Bog mazilil za najvišjega Kralja, Duhovnika in Učenika.«

»Kako mazilil?«

»To se reče, da ga je postavil, kakor so v stari zavezi mazilili kralje ali pa duhovne. Duhovne še zdaj škof mazilijo.«

»No pa povej, kaj pomeni tisti »ihs«, ki ga imam jaz na šolski torbici?« bi rada vrnila Lizika Bezlajki.

»Kaj ne bi vedela! To ni »ihs«, to so grške črke in se bere Jez; pomeni Jezus. Kakor če si jaz uvežem v robček Fr... pa pomeni to: Francka. Takemu se pravi monogram.«

»No Francka, ko znaš tako umetno vesti, pa povej, kakšen je pa Kristusov monogram?« vpraša Selan.

Zdaj si pa Francka popravlja krilo, ki je tudi popolnoma v redu. Liziki se pa zdi zelo dobro, tako dobro, da bi se zasmejala, da ni bila sama še pravkar v prepepu.

»Na grobu Lesarjevega »lemenatarja« je Kristusov monogram, na spomeniku: tisti postrani križ in veliki P... pa to ni križ pa P, ampak je H pa R, po grško; pomeni pa Hristus.«

»Po Kristusu se mi imenujemo kristjani.«

»Pri krstu smo postali kristjani. Pri krstu smo tudi dobili ime, kakor Jezus pri obrezovanju.«

»Zakaj pa dajejo otrokom imena?« je radoveden Majerčkov Bernadek.

»Zato, da ločijo drugega od drugega; saj tudi vaš oče pravijo enemu konju Šargo, drugemu pa Gidron,« potreplje Bernadka Grahut.

»Ne samo zato! Zato, da svojega patrona posnemamo! Zato ni prav, če kje dajejo otrokom taka imena, ki niso svetniška, ki nič pametnega ne pomenijo, čeprav se morda lepo slišijo.«

»Gosposka, kakor je Mirko,« dregne Tone Grahut.

»Kakšno gosposko,« se obregne Koprivec.

»Tudi Mirko pomeni! To je Miroslav, tisti, ki ljubi mir. Mirko pomeni isto kot Salomon, Miroslav,« smo se učili pri zgodbah.

»Koprivčev Salomon, Koprivčev Salomon!« se zahahlja Grahut.

Od te ure so rekli Koprivčevemu Mirku, kadar ni slišal, Salamon.

»Grahut, ti si poreden!«

»Vem; ne morem biti drugačen!«

»Pa trije kralji bodo 6. januarja. Trije kralji, ki jih je zvezda pripeljala z Vzhoda v Jeruzalem h kralju Herodu — —«

»Herod je bil velik falot! Bi bil rad dedec Jezusa umoril, pa so ga trije kralji dobro potegnili. To je gledal dedec skozi okno, pa jih ni bilo od nikoder!«

»Kralji so pa pokleknili in so Jezusa molili in mu darovali zlata, kadila in mire. Nič jih ni bilo sram poklekniti pred Jezusom, čeprav so bili kralji.«

»Na obe kolena so pokleknili, ne tako kot Koprivčev Mirko, ki je samo na eno, ko so šli h Kopinovim »z Bogom«; kakor bi zajca streljal,« zatoži Jerčkina.

»Ko je bila pa luža...« se izgovarja Mirko.

»Kdor na eno samo koleno pokleka, bo tudi v nebesih stal samo na eni nogi in samo na eno oko gledal,« obrazloži Grahut to zadevo.

»Zvečer pred tremi kralji je treba pokaditi hišo kakor na sveti večer in pred novim letom...«

»Pa nad vrata se napiše G, M pa B.«

»Zakaj?«

»Kraljem je bilo tako ime: Gašpar, Melhior, Baltazar.«

19 G + M + B 33

Trije kralji so potem doma med pogani razglasili, da je Jezus že prišel na svet: zato pravimo temu prazniku tudi razglašenje Gospodovo. To je zadnji božični praznik. Trije božiči so: pravi božič, novo leto in trije kralji.«

»Zadnji božič: trije kralji so župnjak vkrali!«

»Pa nedelja svete družine je tudi ta mesec.«

»Kateri trije so to: sveta družina?«

»Jaz vem: Oče, Sin pa Sveti Duh!«

»Ha-ha-ha-ha-ha-ha!«

Cilo je ves rdeč.

»Jok, Cilo! Oče, Sin in Sveti Duh, to so presveta Trojica. Sveta družina pa so Jezus, Marija in Jožef. V Nazaretu je imela sveta družina hišico: tam so molili, delali in bili veseli. Marija je šivala, kuhala in prala, Jožef je žagal in tesal, Jezus je pa pomagal in ubogal.«

»Naša hiša je najbolj podobna hiši svete družine: sveti Jožef je bil tesar, naš oče so pa kolar!« se ponese Grahut.

»Pa bi ti potem moral biti kot Jezus!«

»Ko bi mogel biti!« vzklikne Tone. Pa kot meglica mu splava čez oči: v hišici svete družine je bila Marija — v Grahutovi pa matere — — ni več!

